

af en æret Rigsdagsmand, at han ikke vilde, at Skolen i denne Henseende skulde være et Appendix til Kirken. Dette er ogsaa min Mening; men deraf følger paa ingen mulig Maade, at det skulde være den rette Vej, at opnaae dette paa, at man skulde borttage alle de Kræfter, som hidtil have maattet benyttes med Hensyn til Tilsynet, og som have været absolut fornødne for Skoleunderviisningen hos os. Det kunde derfor heller ikke hjælpe, at man vilde opstille saadanne Forslag og sige: Vi borttage al den Indflydelse, som de geistlige Embedsmænd hidtil have havt i den Henseende, men bestemme derimod, at der skal være saa og saa mange nye Tilsynsmænd, som skulle overtage deres Forretninger; dette hjælper ikke, thi vi have ikke saadanne Mænd, og det kan ikke nytte, at man troer, at det er en smag Sag at skaffe dem tilstede. Den eneste og naturligeste Udviklingsgang i saa Henseende er den Vej, som i Udkastet er foreslaaet, igjennem de ny oprettede Skoleraad at lære de Mænd at kjende, som virkelig besidde de Egenstaber, der ere fornødne til en saadan Virksomhed; da vil det Tidspunkt være kommet, at man kan lade dem træde til, og da vil maaffee den Virksomhed, der hidtil er udøvet af de geistlige Embedsmænd, bedre kunne udøves af Mænd som de omhandlede, der kjende nøie til de locale Forhold. Det er den Udviklingsgang, som jeg, for mit Vedkommende, har havt for Øie ved Institutionen saaledes, som den nu er stillet i Udkastet. — Jeg har ikke Noget imod, at en Forøgelse kan finde Sted med Hensyn til Amts-skole-directionerne af Medlemmer, valgte fra Skoleraadets Side; thi det er mig ingenlunde om at gjøre at skaffe tilveie i Skole-directionerne blot en Samling af geistlige Medlemmer; nei, paa ingen Maade. (Ordføreren: Ja, men det indeholder jo Udkastet). Ja, det er ganske rigtigt; men den ærede Ordfører har jo netop selv fremsat det Ønske, forsaavidt jeg har forstaaet ham, at Ministeren i enkelte Punkter kunde gaae ind paa hvad der er foreslaaet; men, dersom nu ethvert Ord, der staaer i Udkastet, skulde tages som Noget, Ministeren absolut vilde holde paa — paa samme Maade, som jeg nu udtaler, at jeg vil holde paa, at en Samvir-

ken finder Sted af de to Autoriteter, der ere foreslaaede med Hensyn til den hele Bestyrelse af Skolefondet — saa vilde jo al Forhandling her blive øresløs. Det er mig ikke om at gjøre, at den ene af disse Autoriteter udelukkende skal bestaae af geistlige Medlemmer, men det er mig om at gjøre, at den kommer til at bestaae af Mænd, som kjende Forholdene. Det er mig om at gjøre, at den træder ved Siden af den nye Institution, og derved faaer sin Deel baade af Æren og Ansvarret, thi en ny Institution er Skoleraadene og de ville som alle nye Institutioner møde, det vil jeg haabe, Bifald og Anerkjendelse fra mange Sider, men ogsaa, det kan man stole paa, megen Modstand. Men netop fordi jeg veed, at jeg som den Minster, der har indbragt Forslaget, ogsaa vil bære baade Æren og Ansvarret for den nye Institutions Indvirkning paa vort Skolevæsen, netop derfor giver jeg aldrig mit Samtykke til en saadan Forvanskning deraf, som af Udvalget er foreslaaet.

Ordføreren: Vi have nu hørt af den ærede Minister, at, uagtet Udvalget foreslaaer, at samtlige Provster i Amtet i Forening skulle benyttes med Hensyn til al den Kundskab og det Kjendskab til Skolevæsenets Tilstand, som de have ligeoverfor Skoleraadet, saa er dette ikke tilstrækkeligt. — Forskjellen imellem Udkastet og Udvalgets Forslag er, som en æret Læser tidligere har gjort opmærksom paa, næsten kun et Navn. — Den hele Forskjel er, at Amtmanden træder ikke med ind i den Forening af Provster, som af Udvalget er foreslaaet, men forøvrigt er det bibeholdt, at Skoleraadene gennem denne Samling af Embedsmænd kunne faae al den Underretning, Dplysning og alle de Forslag, som de maatte finde sig foranlediget til at meddele; — men det er altsaa her om at gjøre ved Dpretelsen af Amts-skole-directionen at faae oprettet en Autoritet. — Jeg skal erklære, at en Dpretelse af en saadan Autoritet som denne maa jeg til det Yderste for mit Vedkommende være bestemt imod. — Jeg seer en meget stor Fare ved at oprette et saadant geistligt Concilium, eller hvad man vil kalde det; netop de smaa geistlige Magters Forening til en større vil